

Звіт про результати стимулювання та використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел, в Україні за 2016-2017 рр.

1. Частки секторів, загальна частка і фактичне споживання енергії з відновлюваних джерел у попередні 2 роки (n-1; n-2, наприклад, 2013 та 2012 рр.) (стаття 22(1)а Директиви 2009/28/ЄС).

Розрахунок частки енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, у кінцевому споживанні в Україні за 2016-2017 роки проводився відповідно до програми SHARES, розробленої Євростатом.

Табл. 1. Частки енергії з відновлюваних джерел у секторах (виробництві електроенергії, системах опалення та охолодження та у транспортному секторі) та загальні частки енергії з відновлюваних джерел

	2016	2017
ВДЕ в системах опалення та охолодження (%)	6,18	7,56
ВДЕ в електроенергетиці (%)	7,91	8,65
ВДЕ у транспортному секторі (%)	2,10	2,44
Загальна частка ВДЕ (%), у тому числі:	5,83	6,66
<i>Запозичення в рамках міждержавного співробітництва (%)</i>		
<i>Надлишок для міждержавного співробітництва (%)</i>		

з урахування даних по потужності та обсягів виробництва енергії тепловими насосами (розраховано відповідно до Методики обчислення частки енергії, виробленої тепловими насосами з відновлюваних джерел, затвердженої наказом Мінрегіону від 12.03.2018 №52, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.04.2018 за № 395/31847)

Табл. 1а. Таблиця розрахунку частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому обсязі споживання енергії по секторах (тис. тне)

	2016	2017
(A) Валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у системах опалення та охолодження	2 191,8	2 457,5
(B) Валовий кінцевий обсяг споживання електроенергії з відновлюваних джерел	1 038,9	1 062,4
(C) Валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі*	81,7	94,6
(D) Загальний валовий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел	3 312,4	3 614,5
(E) Передача енергії з відновлюваних джерел іншим Договірним Сторонам або державам-членам		
(F) Передача енергії з відновлюваних джерел з інших Договірних Сторін та третім сторонам		
(G) Обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел, скоригований на ціль (D)-(E)+(F)		

*- з урахування коефіцієнту використання електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел, залізничним транспортом - 2,5.

Уповільнення темпів зростання частки відновлюваних джерел в електроенергетичному секторі обумовлено:

1. Окупацією Автономної Республіки Крим (з квітня 2014 року припинено постачання електроенергії до ОЕС об'єктами відновлюваної енергетики АР Крим загальною потужністю – 494,87 МВт, з них: вітроелектростанцій – 87,768 МВт, сонячних електростанцій – 407,09 МВт)
2. Загостренням ситуації на сході країни (нестабільна робота вітроелектростанцій загальною потужністю 138,3 МВт в зоні проведення Антитерористичної операції);
3. Введення надзвичайного стану на ринку електричної енергії у 2014-2015 роках;
4. Скасуванням податкових пільг у 2015 році для виробників електричної енергії з відновлюваних джерел.
5. Погіршенням загальної економічної ситуації у 2014 – 2015, і як наслідок, погіршення інвестиційного клімату в Україні, що призвело до:
 - збільшенню кредитних відсотків для інвесторів;
 - збільшенню відсотків по страхуванню ризиків;
 - необхідністю внесення застави під гарантування кредиту, яка може перевищувати тіло кредиту;
 - різким здешевленням національної валюти.

Табл. 1.б. Загальна фактична частка (встановлена потужність, валове виробництво електроенергії) кожної технології відновлюваної енергетики України для досягнення обов'язкових цілей на 2020 рік та індикативної проміжної траєкторії досягнення частки енергії з відновлюваних джерел у електрогенерації

	2016		2017	
	МВт	ГВт*год	МВт	ГВт*год
Гідроелектростанції ¹ :	6 128	9 304,2	6 221	10 531,2
не гідроакумуючі ² :	4 707	7 670,9 (10 948,6)	4 711	8 945,5 (10 889,1)
<i>потужністю менше 1 МВт</i>	29	86,1	37	73,9
<i>потужністю 1-10 МВт</i>	71	116,9	57	103,0
<i>потужністю більше 10 МВт</i>	4 607	7 467,9	4 617	8 768,1
<i>гідроакумуючі</i>	1 421	1 633,3	1510	1 585,7
<i>змішані³</i>	-	-		
Геотермальні електростанції	-	-		
Сонячні електростанції:	531	490,8	759	738,5
<i>фотоелектричні</i>	531	490,8	759	738,5
<i>на концентрованій сонячній енергії</i>	-	-		
Електростанції на енергії припливу, хвиль, океану				
Вітрові електростанції (⁴):	438	954,0 (1 010,2)	465	983,4 (1077,8)
<i>наземні</i>	438	954,0 (1 010,2)	465	983,4 (1077,8)
<i>морські</i>	-	-		
Біомаса:	75	136,0	122	209,9
<i>тверда</i>	55	80	96	115,3
<i>біогаз</i>	20	56	26	94,6
<i>біорідини</i>	-	-		
УСЬОГО (з урахуванням нормалізації)	7 172	10 885 (14 218,9)	7567	12 463 (14 501)
Без ГАЕС (з урахуванням нормалізації)	5 751	9 251,7 (12 585,6)	6057	10 877,3 (12 820,9)
<i>з них ТЕЦ</i>				

без урахуванням об'єктів відновлюваної енергетики, що знаходяться на окупованій території в АР Крим, загальна потужність яких складає 494,87 МВт, з них: сонячних електростанцій – 407,09 МВт, вітроелектростанцій – 87,768 МВт.

¹ Нормалізовано згідно з Директивою 2009/28/ЄС і методологією Євростату.

² Нормалізовано згідно з Директивою 2009/28/ЄС і методологією Євростату.

³ Згідно з новою методологією Євростату.

⁴ Нормалізовано згідно з Директивою 2009/28/ЄС і методологією Євростату.

Табл. 1с. Загальна фактична частка (кінцевий обсяг енергоспоживання⁵) кожної технології відновлюваної енергетики України для досягнення обов'язкових цілей на 2020 рік та індикативної проміжної траєкторії досягнення частки енергії з відновлюваних джерел у системах опалення та охолодження (тис. тне)

	2016	2017
Геотермальна (крім теплових насосів)	-	
Сонячна	0,5	0,5
Біомаса:	2 169,9	2 431,6
<i>тверда</i>	2 153,2	2 411,9
<i>біогаз</i>	16,3	19,7
<i>біорідини</i>	-	
Відновлювана енергія від теплових насосів, у тому числі:	21,4	25,4
- аеротермальна	15,7	18,1
- геотермальна	3,6	4,6
- гідротермальна	2,1	2,8
УСЬОГО	2 191,8	2 457,5
<i>з них у централізованих системах</i>		
<i>у приватних домогосподарствах</i>	1505,2	1676,9

Табл. 1д. Загальна фактична частка кожної технології відновлюваної енергетики у [Договірна Сторона] для досягнення обов'язкових цілей на 2020 рік та індикативної проміжної траєкторії досягнення частки енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі (тис. тне)

	2016	2017
Біоетанол/етилтретбутиловий ефір, вироблений з біоетанолу	38,4	47,01
<i>у тому числі біопаливо за ст. 21.2</i>	-	-
<i>у тому числі імпортоване</i>	-	-
Біодизельне паливо	-	-
<i>у тому числі біопаливо за ст. 21.2</i>	-	-
<i>у тому числі імпортоване</i>	-	-
Водень з відновлюваних джерел	-	-
Електроенергія з відновлюваних джерел (з коефіцієнтом 2,5)	43,3 (97,6)	48,2 (109,85)
<i>у тому числі автомобільний транспорт</i>	-	-
Споживана електроенергія з ВДЕ залізничним транспортом (з коефіцієнтами 2,5)	36,2 (90,5)	41,16 (102,9)
Споживана електроенергія з ВДЕ іншими видами транспорту	7,14	6,95
<i>у тому числі неавтомобільний транспорт</i>	-	-
Інше (біогаз, рослинні олії тощо) – укажіть	-	-
<i>у тому числі біопаливо за ст. 21.2</i>	-	-
УСЬОГО (з коефіцієнтом 2,5 для електроенергії з ВДЕ споживана залізничним транспортом)	81,7 (136)	95,12 (156,86)

⁵ Безпосереднє використання і централізовані системи згідно зі ст. 5.4 Директиви 2009/28/ЄС.

2. Заходи, які вжиті у попередні 2 роки та (або) заплановані на національному рівні задля сприяння зростанню виробництва енергії з відновлюваних джерел, з урахуванням індикативної траєкторії досягнення національних цілей щодо енергії з відновлюваних джерел, зазначених у вашому Національному плані дій з відновлюваної енергетики. (Стаття 22(1)а Директиви 2009/28/ЄС)

Табл. 2. Огляд основних політичних дій та заходів

Найменування і позначення заходу	Вид заходу	Очікуваний результат	Цільова група і (або) вид діяльності	Існуючий або запланований	Дати початку і закінчення заходу
2016					
Указ Президента України від 10.05.2016 № 200/2016, «Питання приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA)»	регуляторний	Подання в установленому порядку заявки щодо членства України у Міжнародному агентстві з відновлювальних джерел енергії (IRENA)	Інвестори, Міністерства та інші ЦОВВ, виробники енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 10.05.2016
Закону України від 01.11.2016 № 1713-VIII «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про альтернативні види палива»	регуляторний	Спрощення ведення бізнесу у сфері виробництва біологічних видів палива	Виробники альтернативних видів палива	існуючий	Набрання чинності: 24.11.2016
Закон України від 01.11.2016 № 1711-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні джерела енергії» щодо віднесення теплових насосів до обладнання, яке використовує відновлювані джерела енергії»	регуляторний	Врегулювання питання належності енергії, отриманої за допомогою теплових насосів, до енергії з відновлюваних джерел	Міністерства та інші ЦОВВ, виробники енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 10.12.2016

Закон України від 14.07.2016 № 1469-VIII «Про ратифікацію Паризької угоди»	регуляторний	Розвиток економіки України з урахуванням скорочення викидів парникових газів	Інвестори, Міністерства та інші ЦОВВ, виробники енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 13.08.2016
Закон України від 22.09.2016 № 1540-VIII «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»	Регуляторний	Створення передумов сталості державного регулюючого впливу на діяльність суб'єктів природних монополій у сфері енергетики через рішення Регулятора. Забезпечення прозорості прийняття Регулятором рішень.	Міністерства та інші ЦОВВ, Інвестори, виробники енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 26.11.2016
Постанова НКРЕКП від 10.12.2015 № 2932 «Про затвердження Порядку визначення рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії -	Регуляторний	Створення сприятливих умов для розвитку відновлюваної електроенергетики	Інвестори, виробники енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 26.02.2016

лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), та встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу					
Закон України від 14.07.2016 № 1472-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань правового режиму території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи»	регуляторний	Створено правові підстави для надання в користування земельних ділянок в зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення для розміщення об'єктів альтернативної енергетики	Інвестори, виробники електроенергії з відновлюваних джерел	існуючий	04.08.2016
Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2016 № 912 «Про деякі питання стимулювання розвитку зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення»	регуляторний	Створено сприятливі умови для розвитку відновлюваної енергетики на території зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення шляхом встановлення найнижчого коефіцієнту для обчислення орендної ставки з використанням державного майна	Інвестори, виробники електроенергії з відновлюваних джерел	Існуючий	10.12.2016

<p>Урядова програма «Теплі кредити»</p> <p>Державна підтримка термомодернізації житлових будівель в Україні (постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження», зі змінами, а також постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2020 роки»)</p>	<p>фінансовий</p>	<p>Стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів</p>	<p>Виробники та постачальники обладнання, що виробляють теплову енергію з відновлюваних джерел енергії, населення, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельні кооперативи</p>	<p>існуючий</p>	<p>Набрання чинності: 06.05.2015</p> <p>Термін дії до: 2020</p>
<p>Проведення VIII Міжнародний інвестиційний бізнес-форум «Енергоефективність та відновлювана енергетика – 2016»</p>	<p>Організаційно-інформаційний</p>	<p>Формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів та відновлюваних джерел енергії.</p>	<p>Інвестори, кінцеві споживачі, органи влади (виробництво енергії з відновлюваних джерел та альтернативних видів палива).</p>	<p>Існуючий</p>	<p>01-02.11.2018</p>

Формування спеціальної експозиції "Біоенергетика" в рамках виставки "Агро-2016"	організаційно-інформаційний	Покращення рівня поінформованості щодо сучасних технологій, техніки і обладнання для виробництва біопалива	- підприємства, що використовують відновлювальні джерела енергії, - підприємства, які виробляють біологічну сировину - наукові установи	існуючий	8-11.06.2016
2017 рік					
Закон України від 21.03.2017 № 1959-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про тепlopостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії»	регуляторний	Стимулювання розвитку сфери відновлюваної теплоенергетики	Інвестори, виробники теплової енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 15.04.2017
Постанова КМУ від 06.09.2017 №679 «Про затвердження Порядку розрахунку середньозважених тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, її транспортування та постачання»	регуляторний	Стимулювання розвитку сфери відновлюваної теплоенергетики	Інвестори, виробники теплової енергії з відновлюваних джерел	існуючий	Набрання чинності: 09.09.2017
Закон України від 05.12.2017 № 2222-VIII «Про приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з	регуляторний	Приєднання України до Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA)	Міністерства та інші ЦОВВ, Інвестори,	Існуючий	Набрання чинності 07.01.2018

відновлювальних джерел енергії (IRENA)»					
Закон України «Про ринок електричної енергії» № 2019-VIII від 13.04.2017	регуляторний	Сприяння розвитку альтернативної та відновлюваної енергетики	Інвестори, суб'єкти сфери альтернативної та відновлюваної енергетики	Існуючий	Введений в дію 11.06.2017
Закон України від 07.12.2017 № 2245-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році»	Регуляторний	Тимчасово до 31 грудня 2018 року звільнено від оподаткування податком на додану вартість (16,8%) та акцизним податком (109,13 євро за 1 штуку) операції з ввезення на митну територію України та реалізації на митній території України виключно електромобілів	Суб'єкти господарювання, що виробляють електроенергії гідроелектростанціями	Існуючий	Набрання чинності 01.01.2018
Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII «Про оцінку впливу на довкілля»	регуляторний	Забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля та прозорості, у процесі прийняття рішень, які впливають на господарську діяльність, запобігання негативному впливу на довкілля, а також поліпшення балансу державних та приватних інтересів.	Інвестори, виробники енергії з відновлюваних джерел	Існуючий	Набрання чинності 18.06.2017
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р «Про схвалення	регуляторний	Сприяння розвитку сфери відновлюваної енергетики	Міністерства та інші ЦОВВ, Інвестори,	Існуючий	Набрання чинності 18.08.2017

Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»»			виробники енергії з відновлюваних джерел		
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 569-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері теплопостачання»	регуляторний	Формування та визначення способів реалізації ефективної державної політики у сфері теплопостачання, зокрема: сприяння розвитку сфери відновлюваної енергетики	Міністерства та інші ЦОВВ, Інвестори, виробники енергії з відновлюваних джерел	Існуючий	Набрання чинності 18.08.2017
Постанова НКРЕКП від 14.09.2017 № 1118 «Про затвердження Змін до Примірного договору про купівлю- продаж електричної енергії між державним підприємством "Енергоринок" та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії» затвердженого постановою НКРЕ від 11.10.2012 № 1314	регуляторний	Поліпшення інвестиційного клімату, у тому числі МФО, шляхом створення сприятливих умов розвитку альтернативної генерації електроенергії.	ДП «Енергоринок» та суб'єкт господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії	Існуючий	Набрання чинності 29.10.2017
Постанова НКРЕКП від 22.03.2017 № 309 «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії»	регуляторний	виконання вимог Ліцензійних умов	ліцензіати, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії	існуючий	набрання чинності 20.08.2017
Постанова НКРЕКП від 04.04.2017 № 472 «Про	регуляторний	забезпечення погодинного комерційного обліку	суб'єкти господарювання,	Існуючий	Набрання чинності

затвердження Порядку комерційного обліку електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями)»		електричної енергії на об'єктах на підставі даних, отриманих з автоматизованих систем та приладів комерційного обліку електричної енергії	які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики		23.06.2017
Постанова НКРЕКП від 30.06.2017 № 866 «Про затвердження Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП із змінами і доповненнями, внесеними постановою НКРЕКП від 05.10.2017 № 1222.	регуляторний	Проведення відкритих обговорень проектів рішень питань встановлення цін (тарифів)/змін до них, схвалення/затвердження інвестиційних програм/планів розвитку/змін до них	суб'єкти господарювання, державне регулювання діяльності яких здійснюється НКРЕКП (ліцензіати)	Існуючий	Набрання чинності 10.11.2017
Урядова програма «Теплі кредити» Державна підтримка термомодернізації житлових будівель в Україні (постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження», зі змінами, а також постанова Кабінету	фінансовий	Стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів	Виробники та постачальники обладнання, що виробляють теплову енергію з відновлюваних джерел енергії, населення, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельні	існуючий	Набрання чинності: 06.05.2015 Термін дії до: 2020

Міністрів України від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2020 роки»)»			кооперативи		
Проведення IX Міжнародного інвестиційного бізнес-форуму «Відновлювана енергетика та енергоефективна модернізація промисловості»	Організаційно-інформаційний	Формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності використання відновлюваних джерел енергії.	Інвестори, кінцеві споживачі, органи влади (виробництво енергії з відновлюваних джерел та альтернативних видів палива).	Існуючий	23.11.2017
Формування спеціальної експозиції щодо розвитку біоенергетики та проведення конференції «Вирощування енергетичних культур в Україні» в рамках виставки «АГРО 2017»	організаційно-інформаційний	Покращення рівня поінформованості щодо сучасних технологій, техніки і обладнання для виробництва біопалива	- підприємства, що використовують відновлювальні джерела енергії, - підприємства, які виробляють біологічну сировину - наукові установи	існуючий	7-10.06.2017

Відповідно до плану заходів з імплементації Директиви 2009/28/ЄС на офіційних веб-сайтах міністерств та облдержадміністрацій постійно висвітлюється інформація про надання підтримки впровадженню заходів щодо виробництва енергії з відновлюваних джерел, а також переваг, вартості та енергоефективності обладнання та систем, які працюють з використанням відновлюваних джерел енергії.

Центральні та місцеві органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування щоквартально звітують Держенергоефективності про проведену роботу з популяризації відновлюваної енергетики, а також проведені наради, круглі столи, громадські слухання, форуми,

конференції, соціальну рекламу тощо, мета яких – збільшення обсягів енергії, отриманої з відновлюваних джерел та альтернативних видів палива в країні.

Також, за допомогою проектів міжнародно-технічної допомоги у 2016-2017 роках були розроблені посібники для висвітлення технічних, правових, організаційних, екологічних, фінансово-економічних та соціальних аспектів впровадження проектів сфери відновлюваної енергетики, зокрема:

- Серія посібників з використання біомаси як палива в муніципальному секторі (Проекту ПРООН «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій у муніципальному секторі в Україні»);
- Посібники з комплексного аналізу українських ринків пелет та котлів на біомасі (Проекту ПРООН «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій у муніципальному секторі в Україні»);
- Керівництво з відбору технологій «Кращі з доступних технологій для житлово-комунального господарства України», 2016 р. (Проект USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»);
- Практичний посібник «Підготовка та впровадження проектів заміщення природного газу біомасою при виробництві теплової енергії в Україні», 2016 р. (підготовлений Громадською організацією «Агентство з відновлювальної енергетики» (ABE) в рамках Проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»).

2.a. Опишіть, будь ласка, досягнутий прогрес в оцінці та покращенні адміністративних процедур для усунення регуляторних та нерегуляторних перешкод для розвитку енергії з відновлюваних джерел. (Стаття 22(1)е Директиви 2009/28/ЄС)

Протягом 2016-2017 років для розвитку сфери відновлюваної енергетики та покращення адміністративних процедур було прийнято наступні нормативно-правові документи:

1. Закон України від 14.07.2016 № 1472-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань правового режиму території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» метою якого є створення правових підстав для надання в користування земельних ділянок в зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення для розміщення об'єктів альтернативної енергетики.

2. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2016 № 912 «Про деякі питання стимулювання розвитку зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення» створено сприятливі умови для розвитку відновлюваної енергетики на території зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення шляхом встановлення найнижчого коефіцієнту (0,15) для обчислення орендної ставки з використанням державного майна.

3. Закон України від 22.09.2016 № 1540-VIII «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», яким внесено зміни до Закону України «Про теплопостачання» щодо передачі функцій з ліцензування діяльності з виробництва теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії та, відповідно, встановлення тарифів на виробництво теплової енергії на таких установках від НКРЕКП до облдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування.

4. Закон України від 01.11.2016 № 1713-VIII «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про альтернативні види палива» створює умови для спрощення ведення бізнесу у сфері виробництва біологічних видів палива, зокрема, скасовує вимоги:

- щодо ведення державного реєстру виробників рідких біологічних видів палива та біогазів органом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України;
- щодо внесення до цього реєстру суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сфері виробництва, зберігання та введення в обіг рідких біологічних видів палива та біогазів.

5. Законом України від 21.03.2017 № 1959-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії», запроваджено спрощену та прозору процедуру встановлення стимулюючого тарифу на теплову енергію з альтернативних джерел.

Тариф на теплову енергію з альтернативних джерел встановлюється на рівні 90% діючого тарифу на теплову енергію з газу (а у разі його відсутності - на рівні середньозваженого тарифу на теплову енергію з газу в розрізі регіонів).

Для встановлення тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії суб'єкт господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, подає органу, уповноваженому встановлювати такі тарифи, заяву із зазначенням розміру тарифу.

6. Законом України № 2019-VIII від 13.04.2017 «Про ринок електроенергії», зокрема, передбачено можливість укладання довгострокових договорів на закупівлі електроенергії, виробленої за «зеленим» тарифом, до 2030 року.

7. Постановою НКРЕКП від 14.09.2017 № 1118 «Про затвердження Змін до Примірного договору про купівлю- продаж електричної енергії між державним підприємством "Енергоринок" та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії» затвердженого постановою НКРЕ від 11.10.2012 № 1314» затверджується новий примірний договір куплі-продажу електричної енергії між ДП «Енергоринок» та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії. Ключовими новаціями якого стали:

- можливість попереднього укладання договору (укладання договору до закінчення реалізації проекту);
- фіксація терміну дії договору до 01.01.2030 року;
- визначення форс-мажору;
- можливість переуступлення права вимоги для захисту прав кредиторів;
- міжнародний арбітраж для захисту прав інвестора.

Щодо нормативного забезпечення питання дотримання критеріїв сталості виробництва біомаси для рідкого і газоподібного біопалива, які визначені вищезазначеною Директивою 2009/28/ЄС.

Виробники біологічної сировини для виробництв біопалива, які здійснюють експорт вказаної сировини до країн ЄС, проходять процедуру сертифікації щоб довести відповідність критеріям сталості, визначеними Директивою 2009/28/ЄС. Застосовуються схеми сертифікації, що є релевантними для України і вже погоджені (або погоджуються) Комісією ЄС.

Разом з тим, наразі при реалізації на внутрішньому ринку біомаси для виготовлення біопалива, застосування будь-яких схем сертифікації не є обов'язковим і може здійснюватися на добровільній основі згідно з умовами укладених контрактів.

Для сприяння дотриманню критеріїв сталості виробництва біомаси Мінагрополітики розмістило на своєму веб-сайті "Методичні рекомендації щодо визначення критеріїв сталості виробництва біомаси".

Держенергоефективності спільно з депутатським корпусом розробило проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку сфери виробництва рідкого палива з біомаси та впровадження критеріїв сталості рідкого палива з біомаси та біогазу, призначеного для використання в галузі транспорту» (реєстр. № 7348 від 29.11.2017).

Метою законопроекту є створення нормативно-правового підґрунтя для розвитку сфери виробництва, обігу та використання рідкого біопалива на транспорті.

Основними положеннями законопроекту є:

- встановлення квот щодо обов'язкової частки біокомпонентів в загальному обсязі продажу палива моторного/палива моторного альтернативного на митній території України:

для бензинів

з 1 січня 2019 року - не менш як 3,4 відсотка (енергетичних)

з 1 січня 2020 року - не менш як 4,8 відсотка (енергетичних)

для дизельного палива

з 1 січня 2019 року - не менш як 2,7 відсотка (енергетичних);

- введення норм щодо відповідності біокомпонентів палива моторного/палива моторного альтернативного критеріям сталості;

- введення обліку та контролю вмісту біокомпонентів у паливі моторному/паливі моторному альтернативному на ринку нафтопродуктів;

- встановлення адміністративної відповідальності (штрафів) суб'єктам господарювання, які виробляють та/або імпортують паливо моторне/паливо моторне альтернативне за недотримання квот щодо обов'язкової частки вмісту біокомпонентів.

Прийняття законопроекту сприятиме:

- створенню гарантованого ринку виробництва та використання рідких біологічних видів

палива в Україні;

- збільшенню надходжень інвестицій в цей сектор; будівництву нових заводів з виробництва біоетанолу та біодизелю;
- збільшенню надходжень до бюджетів всіх рівнів;
- виконанню Україною зобов'язань перед Енергетичним Співтовариством у сфері транспорту.

07.02.2018 та 04.04.2018 Комітети ВРУ з питань транспорту та з питань ПЕК рекомендували ВРУ прийняти законопроект в першому читанні за основу.

Законопроект погоджено експертами Секретаріату Енергетичного Співтовариства на стадії розробки у робочому порядку, а також повторно погоджено офіційним листом від 24.01.2018 (в цілому Секретаріат Енергетичного Співтовариства підтримує законопроект на даному етапі, за умови, що будуть розроблені та схвалені відповідні підзаконні нормативно-правові акти та перенесені терміни щодо введення критеріїв сталості з 01.01.2020 на 01.01.2019).

2.b. Опишіть, будь ласка, заходи з забезпечення транспортування та розподілу електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел, і для покращення рамок та правил щодо покриття та розподілення витрат, пов'язаних із приєднанням до мережі та посиленням мережі. (Стаття 22(1)f Директиви 2009/28/ЄС)

Відповідно до статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії»:

Оператор системи передачі та оператори систем розподілу не мають права відмовити в приєднанні електроустановок замовника до системи передачі або системи розподілу за умови дотримання замовником кодексу системи передачі та кодексу систем розподілу.

Послуга з приєднання електроустановок замовника до системи передачі та системи розподілу є платною послугою та надається оператором системи передачі або оператором системи розподілу відповідно до договору про приєднання.

Розрахунок плати за стандартне приєднання до електричних мереж оператора системи розподілу передбачає складову плати за приєднання потужності (враховуючи потужність, що створюється), яка визначається як добуток величини замовленої до приєднання потужності та ставки плати за стандартне приєднання.

Розрахунок плати за нестандартне приєднання до електричних мереж оператора системи розподілу передбачає:

- складову плати за приєднання потужності (враховуючи потужність, що створюється), яка визначається як добуток величини замовленої до приєднання потужності та ставки плати за нестандартне приєднання потужності;
- складову плати за створення електричних мереж лінійної частини приєднання.

Кошти, отримані оператором системи передачі, операторами систем розподілу як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання, підлягають поверненню замовнику за умови, що такі активи після переходу відповідного оператора системи передачі, оператора системи розподілу до стимулюючого регулювання віднесено відповідним оператором системи передачі, оператором системи розподілу до регуляторної бази активів.

Повернення оператором системи передачі, операторами систем розподілу коштів, залучених як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання, здійснюється у порядку, визначеному Регулятором.

3. Опишіть, будь ласка, системи підтримки та інші наявні заходи, що застосовуються для сприяння використанню енергії з відновлюваних джерел, та зазначте зміни у заходах, застосованих по відношенню до заходів, визначених у вашому Національному плані дій з відновлюваної енергетики. (Стаття 22(1)b Директиви 2009/28/ЄС)

Основними інструментами стимулювання розвитку відновлюваної енергетики в Україні є:

- встановлення «зеленого» тарифу на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел;

- встановлення стимулюючого тарифу на теплову енергію з альтернативних джерел;
Законом України «Про альтернативні джерела енергії» передбачено встановлення «зеленого» тарифу для стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями).

«Зелений» тариф встановлюється до 1 січня 2030 року:

- для суб'єктів господарювання на електричну енергію вироблену з енергії сонця, вітру, біомаси, біогазу, гідроенергії та геотермальної енергії.
- для приватних домогосподарств на електричну енергію вироблену з енергії сонця та вітру, потужністю енергоустановок до 30 кВт.

Також, передбачено отримання надбавки до «зеленого» тарифу в розмірі 5 та 10% за використання обладнання українського виробництва на рівні 30 та 50 %;

Розмір «зеленого» тарифу

Вид електростанцій	Потужність електростанції та інші чинники, що впливають на розмір «зеленого» тарифу	Тариф для об'єктів, введених в експлуатацію, €/кВт·год		
		з 01.01.2017 р по 31.12.2019 р	з 01.01.2020 р по 31.12.2024 р	з 01.01.2025 р по 31.12.2029 р
Вітрові електростанції	Потужністю до 600 кВт включно	5,82	5,17	4,52*
	Потужністю від 600 кВт до 2 МВт	6,79	6,03	5,28*
	Потужністю від 2 МВт	10,18	9,05	7,92*
Сонячні електростанції	Електростанції на поверхні землі	15,02	13,52	12,01*
	Електростанції на дахах та/або фасадах будинків, будівель та споруд	16,37	14,75	13,09*
Біоенергетичні електростанції	Біомасою є невикопна біологічно відновлювана речовина органічного походження, у вигляді продуктів, відходів та залишків. Біогаз є газ з біомаси.	12,39	11,15	9,91*
Геотермальні електростанції	Геотермальна енергія	15,02	13,52	12,01*
Гідроелектростанції	Мікро ГЕС (потужністю до 200 кВт включно)	17,45	15,72	13,95*
	Міні ГЕС (потужністю від 200 кВт до 1 МВт)	13,94	12,55	11,15*
	Малі ГЕС (потужністю до 10 МВт включно)	10,45	9,42	8,35*
Електростанції приватних домогосподарств	Сонячні електростанції потужністю до 30 кВт	18,09	16,26	14,49*
	Вітроелектростанції потужністю до 30 кВт	11,63	10,45	9,32*

"зелений" тариф прив'язаний до курсу Євро та встановлюється у національній валюті

*- тариф встановлюється на початок 2025 року без щоквартального перерахунку до курсу Євро.

Для стимулювання виробництва тепла з відновлюваних джерел енергії Верховною Радою України було прийнято Закон України №1959-VIII від 21.03.2017 «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії», яким запроваджено спрощену та прозору процедуру встановлення стимулюючого тарифу на теплову енергію з альтернативних джерел.

Тариф на теплову енергію з альтернативних джерел встановлюється на рівні 90% діючого тарифу на теплову енергію з газу (а у разі його відсутності - на рівні середньозваженого тарифу на теплову енергію з газу в розрізі регіонів).

Табл. 3. Системи підтримки відновлюваної енергетики у 2017 році

Рік застосування систем підтримки ВДЕ (2017 рік)		Обсяг виробництва енергії, тис. т н.е.	Обсяг підтримки на одиницю євро/т. н. е	Загальний обсяг підтримки (тис. євро)*
1. Загальний річний орієнтовний обсяг підтримки в секторі виробництва електроенергії:		180,2	1177,4	212 174
<i>а. Електроенергія вироблена з сонячного випромінювання</i>				
Інструменти	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	61,5	2095,7	128 883
<i>б. Електроенергія вироблена з вітру</i>				
Інструменти	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	83,7	671,2	56 183
<i>в. Електроенергія вироблена з біомаси</i>				
Інструменти	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	8,7	782,0	6 803
<i>в. Електроенергія вироблена з біогазу</i>				
Інструмент	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	8,0	789,9	6 319
<i>г. Електроенергія вироблена малими гідроелектростанціями</i>				
Інструмент	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	18,3	764,3	13 987

*При розрахунку прийнято курс станом на 31.12.2017: 100 Євро = 3349,5 грн.

3.1. Наведіть, будь ласка, інформацію про те, у який спосіб електроенергія, що була об'єктом надання допомоги, розподіляється між кінцевими споживачами для цілей статті 3(6) Директиви 2003/54/ЄС. (Стаття 22(1)б Директиви 2009/28/ЄС)

4. Наведіть, будь ласка, інформацію про те, яким чином були побудовані схеми підтримки для врахування застосування ВДЕ, які надають додаткові переваги, але можуть мати більш високу вартість, включаючи біопаливо, вироблене з відходів, залишків, нехарчових целюлозних матеріалів та лігноцелюлозних матеріалів. (Стаття 22(1)с Директиви 2009/28/ЄС)

У статті 22(1) с Директиви 2009/28/ЄС зазначено, що схеми підтримки застосування ВДЕ, які надають додаткові переваги надаються у разі необхідності.

Наразі такі схеми підтримки в Україні не розробляються.

5. Наведіть, будь ласка, інформацію про функціонування системи гарантій походження для виробництва електроенергії та систем опалення і охолодження з використанням ВДЕ, а також про заходи, вжиті для забезпечення надійності та захисту системи від шахрайства. (Стаття 22(1)d Директиви 2009/28/ЄС)

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.13 № 771 затверджено Порядок видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії для суб'єктів господарювання, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії.

На даний час повноваження щодо видачі гарантії походження покладено на Держенергоефективності, яке не має технологічної можливості та коштів для впровадження електронного реєстру для ведення обліку відомостей про видачу, використання та припинення дії гарантій, а також не має контрольно-наглядових функцій для здійснення відповідних перевірок.

Виконавцем цих повноважень буде визначено після започаткування роботи ринку електричної енергії (липень 2019 року відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»).

6. Опишіть, будь ласка, досягнення, що мали місце у попередні 2 роки щодо доступності та використання ресурсів біомаси для енергетичних цілей. (Стаття 22(1)g Директиви 2009/28/ЄС)

*Пропонується використати **табл. 4 та 4а** для надання більш детальної інформації про запас біомаси.*

,тис.тонн (для теплової енергії)													
б) Солома пшениці, тис.тонн (для виробництва твердого біопалива)	146		38		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біомаса з побутових відходів, **					-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тваринні та рослинні відходи													
Обсяг пропозиції біомаси для транспорту:													
Загальні просапні культури для біопалива (укажіть основні види)					-	-	-	-	-	-	-	-	-
а) цукрові буряки (при виробництві цукру та біоетанолу з меляси), тис.тонн	921,2	2539,2			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергетичні культури (трави тощо) та дерева з коротким оборотом для біопалива (укажіть основні види)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інше (укажіть)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Обсяг сировини слід навести, якщо можливо, у куб. м. для біомаси з лісового господарства і у тоннах для біомаси з сільського та рибного господарства й біомаси з відходів.

** Визначення цієї категорії біомаси слід розуміти згідно з табл. 7 частини 4.6.1 Рішення Комісії С (2009) 5174 final про затвердження шаблону Національних планів дій з відновлюваної енергетики згідно з Директивою 2009/28/ЄС.

Табл. 4а. Поточний стан використання вітчизняних сільськогосподарських земель для вирощування культур, призначених для виробництва енергії (га)

Землекористування	Площа (га)	
	2016 рік	2017 рік
1. Земля, використовувана під загальні культури (пшеницю, цукрові буряки тощо) та олійні культури (рапс, соняшник тощо). (Укажіть основні види)		
<i>Цукрові буряки (*) для виробництва біопалива (Меяса – побічний продукт переробки цукрових буряків використовується для отримання біоетанолу)</i>	Загальні площі вирощування цукрових буряків – 292,4 тис.га, з них для виробництва біоетанолу – 19,13 тис. га	Загальні площі вирощування цукрових буряків – 313,6 тис.га, з них для виробництва біоетанолу – 53,4 тис. га
<i>Соняшник (*) для виробництва енергії (лушпиння соняшника використовується для отримання теплової енергії для потреб олієдобувних підприємств АПК)</i>	Загальні площі вирощування соняшника 6086 тис. га	Загальні площі вирощування соняшника 6061 тис. га
<i>Пшениця (*) для виробництва енергії (солома використовується для виробництва твердого біопалива для отримання теплової енергії)</i>	34,6 тис. га	33,0 тис. га
2. Земля, використовувана під дерева з коротким оборотом (верба, тополя). (Укажіть основні види)		
<i>Верба (**)</i>	4000	4200
3. Земля, використовувана під інші енергетичні культури, як-то трави (канарник тросниковидний, просо, міскантус), сорго. (Укажіть основні види)	580	600
<i>Міскантус (**)</i>	500	520
<i>Сорго (**)</i>	80	80

Примітка (*) у таблиці 4 наведені лише площі вирощування сільськогосподарських культур, які фактично використані для вирощування соняшника, цукрових буряків та пшениці, обсягі використання яких (та/або їх відходів та побічних продуктів) для виробництва біопалива, електричної і теплової енергії наведено у таблиці 3.

(**) Обсяги вирощування біоенергетичних культур (верби та міскантусу) наведено за оперативною інформацією наукових установ НААНУ та Мінагрополітики України, які мають дослідні плантації для вирощування посадкового матеріалу та окремих підприємств – суб'єктів господарської діяльності, які вирощують зазначені культури для реалізації або виробництва твердого біопалива. Зазначені дані є оперативними і можуть бути уточнені або скореговані в разі запровадження статистичної звітності.

Щодо обсягів виробництва рідинних видів біологічного палива та обсягів використання біомаси в агропромисловому комплексі

За даними ДП «Укрспирт» за період 2010-2017 років виробництво біоетанолу та

компонентів на його основі було освоєно на 8 підприємствах ДП «Укрспирт». Загальні встановлені потужності на вказаних підприємствах - 18,9 млн декалітрів.

У 2016 - 2017 роках виробництво біоетанолу здійснювалось лише на 2-х державних спиртових заводах (Гайсинський і Зарубинський).

У 2017 році обсяг виробленого біоетанолу 23,62 тис. тонн. Для виробництва біоетанолу на державних підприємствах АПК, переважно, використовується меляса, що є похідним продуктом виробництва цукру.

Щодо виробництва біодизеля.

За період 2010-2017 років площі вирощування ріпаку (основної сировини для виробництва біодизеля) становили в Україні щорічно від 547 тис. га до 996 тис. га, а зібраний урожай від 1204 млн тонн до 2351 млн тонн.

Проте, більша частина ріпаку експортується в країни Європи, оскільки вітчизняні підприємства не мають можливості переробляти ріпак на біодизель.

Протягом останніх років виробництво біодизеля та інших видів біопалива в Україні припинилося, що є наслідком запровадження акцизних зборів на вказані види палива. Зокрема, акциз на біодизель встановлено на рівні - 106 євро/1000 літрів.

7. Наведіть, будь ласка, інформацію про зміни у товарних цінах та у землекористуванні у вашій Договірній Стороні за попередні 2 роки, пов'язані зі збільшенням використання біомаси та інших форм енергії з відновлюваних джерел. За наявності дайте посилання на відповідну документацію про цей вплив у вашій країні. (Стаття 22(1)h Директиви 2009/28/ЄС)

Оцінюючи вплив на товарні ціни, врахуйте, як мінімум, наступні товари: загальні продовольчі та кормові культури, енергетичну деревину, пелети.

За даними Держлісагентства.

У 2017 році підприємства, що мали в користуванні або власності ліси в Україні, від усіх видів рубок заготовили 21,9 млн м³ деревини.

Обсяг заготівлі ліквідної деревини в Україні становить 18,9 млн м³, у тому числі в лісах Держлісагентства - 16,0 млн м³.

В порядку проведення рубок головного користування всього заготовлено 8,5 млн м³ ліквідної деревини (у Держлісагентстві - 7,3 млн м³).

Обсяг лісокористування в порядку рубок головного користування не перевищував розрахункову лісосіку, яка на 2017 рік становила 9,7 млн м³ (у Держлісагентстві - 8,2 млн м³).

Щорічний обсяг деревини, що може бути використаний для енергетичних потреб у лісах Держлісагентства становить близько 8,3 млн м³, у тому числі:

- неліквідна деревина - 1,6 млн м³;
- дрова паливні - 5,5 млн м³;
- відходи деревообробки - 0,8 млн м³;

Враховуючи розвиток теплоенергетичного господарства в напрямку збільшення використання біомаси, вільний ресурс енергетичної деревини суттєво зменшується.

Вільний ресурс енергетичної деревини, що пропонується підприємствами Держлісагентства на внутрішньому ринку і може бути залучений до енергобалансу України становить близько 1,6 млн м³, у тому числі:

- неліквідна деревина (відходи лісозаготівель) - 1,4 млн м³;
- дрова паливні (перехідні залишки) - 0,2 млн м³;

Враховуючи наведене, у лісовому господарстві забезпечуються принципи сталого ведення і розширеного відтворення лісів, при цьому збільшення використання біомаси не призводить до змін у землекористуванні.

8. Опишіть, будь ласка, розвиток і частку біопалива, виробленого з відходів, залишків, нехарчових целюлозних матеріалів та лігноцелюлозних матеріалів. (Стаття 22(1) Директиви 2009/28/ЄС)

Табл. 5. Виробництво і споживання біопалива за ст. 21(2) (тис. тне)

Біопаливо за ст. 21(2) ⁶	2014	2015
Виробництво – паливо виду X (укажіть)		
Споживання – паливо виду X (укажіть)		
Загальний обсяг виробництва біопалива за ст. 21.2		
Загальний обсяг споживання біопалива за ст. 21.2		
Частка палива за ст. 21.2 у загальному обсязі ВДЕ у транспортному секторі, %		

9. Наведіть, будь ласка, інформацію про орієнтовний вплив виробництва біопалива і біорідин на біологічне різноманіття, водні ресурси, якість води та якість ґрунту у вашій країні за попередні 2 роки. Надайте, будь ласка, інформацію про те, в який спосіб оцінювався цей вплив, посилаючись на відповідні документи про цей вплив у вашій країні. (Стаття 22(1) Директиви 2009/28/ЄС)

У 2017 році загальний обсяг виконаних заходів і робіт з відтворення лісів в Україні проведено на площі 64,7 тис. гектарів.

Лісогосподарські підприємства, що належать до сфери управління Держлісагентства, забезпечують дотримання принципів сталого ведення лісового господарства та розширеного відтворення лісів, які у свою чергу спрямовані на захист біорізноманіття та охорони природних біогеоценозів.

Підприємствами Держлісагентства проведено відтворення лісів на площі 53,8 тис. га, у тому числі створено 34,8 тис. га лісових культур, збережено природне поновлення на площі 19,0 тис. гектарів. Висаджено 1,7 тис. га нових лісів.

Для забезпечення створення високопродуктивних насаджень у лісових розсадниках лісогосподарських підприємств вирощено 287 млн шт. стандартного садивного матеріалу.

Площа створених у 2017 році лісів в 1,03 рази перевищила площу суцільних зрубів 2016 року.

Вирощування сировини та виготовлення біомаси у сталому режимі відповідає критеріям стабільності для біопалива.

За інформацією Міністерства аграрної політики та продовольства.

Статтею 17 Директиви Європейського Парламенту та Ради 2009/28/ЄС від 23 квітня 2009 р. про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел (далі - Директива 2009/28/ЄС) встановлені основні критерії сталості біомаси, яка використовується для виробництва біопаливних рідин для транспорту, або виробництва теплової і електричної енергії, які передбачають охорону місцевостей з високим рівнем біорізноманіття та ґрунтів з високим вуглецевим вмістом (наприклад торфовищ, луків, водно-болотних угідь).

В Україні чинним законодавством передбачені питання охорони місцевостей з високим рівнем біорізноманіття та ґрунтів з високим вуглецевим вмістом (наприклад торфовищ, луків, водно- болотних угідь).

Зокрема, Земельний кодекс України, Закони України "Про охорону земель", "Про охорону навколишнього середовища", "Про природно-заповідний фонд України", "Про рослинний світ", "Про тваринний світ" та Водний кодекс України забороняють нецільове використання земель з високим рівнем біорізноманіття, торфовищ, луків, водно-болотних угідь.

Для вирощування будь якої сільськогосподарської продукції (в тому числі сировини для виробництва біопалива) згідно із статтею 23 Земельного кодексу використовуються землі, придатні для потреб сільського господарства та визначені на підставі даних державного земельного кадастру. При цьому, земельні ділянки сільськогосподарського призначення

⁶ Біопаливо, вироблене з відходів, залишків, нехарчових целюлозних матеріалів та лігноцелюлозних матеріалів.

використовуються їх власниками або користувачами виключно в межах вимог щодо користування землями певного виду використання, встановлених статтями 31, 33-37 Кодексу.

Таким чином, основні вимоги Директиви 2009/28/ЄС щодо дотримання критеріїв сталості врегульовані законодавством України.

Протягом 2016-2017 років в Україні не відбувалося розширення площ сільськогосподарських земель за рахунок природоохоронних земель та не здійснювалося вилучення земель з високим рівнем біорізноманіття та ґрунтів з високим вуглецевим вмістом під їх використання для вирощування біомаси.

10. Оцініть, будь ласка, чисте скорочення викидів парникових газів внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел. (Стаття 22(1)к Директиви 2009/28/ЄС)

Для розрахунку чистого скорочення викидів парникових газів внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел пропонується наступна методика:

- Для біопалива: згідно зі статтею 22(2) Директиви 2009/28/ЄС.
- Для електроенергії та теплової енергії пропонується використовувати прийняті в масштабах ЄС показники порівняння викопного палива для електроенергії та теплової енергії, зазначені у звіті про вимоги щодо сталості використання твердих і газоподібних джерел біомаси у виробництві електроенергії, системах опалення і охолодження, якщо пізніших оцінок немає.

Якщо Договірна Сторона вирішила не застосовувати пропоновану методику для оцінювання чистого скорочення викидів парникових газів, опишіть, будь ласка, іншу методику, що використовувалася для оцінювання цього скорочення.

Табл. 6. Розрахункове скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел (т CO₂-екв)

Екологічні аспекти	2016	2017
Загальний розрахунковий чистий обсяг скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел		
- Розрахункове чисте скорочення викидів ПГ внаслідок використання електроенергії з ВДЕ		
- Розрахункове чисте скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з ВДЕ у системах опалення і охолодження		
- Розрахункове чисте скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з ВДЕ у транспортному секторі		

11. Будь ласка, наведіть (за попередні 2 роки) та оцініть (на наступні роки до 2020 р.) надлишок/дефіцит енергії з відновлюваних джерел порівняно з індикативною траєкторією, що може буде відповідно переданий іншим Договірним Сторонам та (або) третім сторонам або імпортований з інших Договірних Сторін та (або) третіх сторін, а також орієнтовний потенціал спільних проектів до 2020 р. (Стаття 22(1)l, т Директиви 2009/28/ЄС)

Табл. 7. Фактичний та розрахунковий надлишок і (або) дефіцит (-) виробництва енергії з відновлюваних джерел порівняно з індикативною траєкторією, що може буде відповідно переданий іншим Договірним Сторонам, державам-членам та (або) третім сторонам або імпортований з інших Договірних Сторін, держав-членів та (або) третіх сторін, у [Договірна Сторона] (тис. тне)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Фактичний/розрахунковий надлишок або дефіцит виробництва (з розбивкою за видом енергії з відновлюваних джерел та походженням/призначенням імпорту/експорту)	0						

11.1. Наведіть, будь ласка, дані про статистичні передачі, спільні проекти та правила прийняття рішень щодо спільних систем підтримки. Якщо Договірна Сторона вирішила виконати статтю 8 і (або) статтю 9 Рішення Ради Міністрів, то вона повинна повідомити про заходи, вжиті для організації проведення незалежного зовнішнього аудиту, згідно зі статтею 13 Рішення Ради Міністрів.

Національним планом дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року не передбачено статистичних трансфертів енергії, що була вироблена з відновлюваних джерел.

12. Наведіть, будь ласка, інформацію про спосіб обчислення частки відходів, що розкладаються біологічним шляхом, у відходах, що були використані для виробництва енергії, а також заходи, здійснені для покращення та перевірки таких підрахунків. (Стаття 22(1)п Директиви 2009/28/ЄС)

Зауважимо, що у першому звіті про досягнутий прогрес (за 2014 рік) Договірним Сторонам пропонується окреслити свої наміри щодо запитань, висвітлених у статті 22(3а-с). Крім того, просимо Договірні Сторони надати будь-яку іншу інформацію, що вважається доречною для конкретної ситуації щодо розвитку відновлюваної енергетики в кожній з Договірних Сторін.

Основним документом, який встановлює класифікацію відходів в Україні є Державний класифікатор відходів ДК 005-96, затверджений наказом Держстандарту України від 29 лютого 1996 року №89. Цей документ визначає відходи як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення, власник яких позбувається, має намір або повинен позбутися їх шляхом утилізації чи видалення.

Також, наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства від 16.02.2010 № 39 затверджено Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів, що спрямовані на запровадження єдиних підходів до проведення досліджень з визначення кількості окремих компонентів у складі твердих побутових відходів з метою впровадження у населених пунктах сучасних ефективних технологій поводження з твердими побутовими відходами та довгострокового прогнозування обсягів утворення вторинної сировини, що є у складі твердих побутових відходів.

Утилізація побутових відходів в Україні здійснюється на сміттєспалювальному заводі в місті Києві, а також експлуатуються сміттєспалювальна установка в Харківській області та дві пересувні сміттєспалювальні установки в м. Харків.

За даними статистики в Україні у 2017 році утворено 366 млн. т відходів (без урахування АР Крим та частини зони проведення антитерористичної операції) з яких спалено з метою отримання енергії в обсязі 1064,3 тис. т.

Відповідно до категорій матеріалів відходів, що були спалені для отримання енергії, були присутні матеріалів, що відносяться до біомаси, які складають 623,2 тис. т зокрема:

- паперові та картонні відходи – 0,3 тис. т;
- деревні відходи – 373,2 тис. т;
- відходи тваринного походження та змішані харчові відходи – 4,1 тис. т;
- відходи рослинного походження – 245,6 тис. т.

Отже, частка відходів, які розкладаються біологічним шляхом, у відходах, що були спалені для отримання енергії складає 58,5%.

Перерахунок енергетичних одиниць в тони нафтового еквіваленту, наведених у цьому звіті, проводився відповідно до Table A3.4 Conversion Equivalentents between Unitsof Energy Методики енергетичної статистики «Energy Statistics Manual», яка розроблена відділом енергетичної статистики Міжнародного Енергетичного Агентства при сприянні Євростату.